

Pikanteghaid

n verhoal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers

Ien juni van dit joar ston der ien 'Toal en Taiken', t kwartoaltiedschrift veur Grunneger cultuur, n artikel over de bekende Grunneger kunstenoar Abe Kuipers. n Mooi overzicht van zien waark mit foto's en ofbeeldens der bie. Abe Kuipers is op ain ledder noa mien noamgenoot, mor gain familie. Noar aanlaaiden van dat artikel schoot mie t volgende gebeuren van joaren leden weer ien t zin, dij ik mitmoakt heb vanwege dizze kunstenoar.

Ien zeuventeger joaren van veurege aiw waarkte ik as baauwkundeg taikenoar bie EGD ien Stad, t elektrisch bedrief van doudestieds. t Splinternije hoofdkantoor oet 1976 ston aan t Winschoterdaip, vlakbie bie Hunzecentrale. Centrale is der nait meer, t kantoor stait ter nog aal. Essent (opvolger van o.a. EGD) en Enexis (weer n ofsplitsing van Essent) zitten der nou ien.

Dat gebaauw was iendertied wat nijs. Der waren allinneg mor n poar vergoaderroemten. Elk zat ien open roemte, zulfs directie. En ales ien joaren seuventeg-kleuren: blaauw, goldgeel, oranje en broen en mit n weelderg gruine binnentoen. 'Kantoortuin', haitte dat. Mor aal gaauw mozzen der koamers oftimmerd worden veur directie. t Was net as ien George Orwel zien bouk 'The Animal Farm': ale daaier bennen geliek, mor summige daaier bennen meer geliek as aander.

Directie van EGD wol iendertied bie dat nije kantoor ook n dudelk herkenboar noambred hebben. t Mos pazen bie t nije gebaauw en goud zichtboar wezen vanof zudelke ringweg en tougangsweg. Dij opdracht kwam bie onze ofdailen Bouwkunde terecht, want der mos mainstekaans wel wat timmerd of metseld worden.

Mien boas vroug mie om hier wat ideeën veur te ontwikkelen. Ik was ien dij tied wel meer mit vörmgeven aan loop veur nije schoakelstoations en trafogebaauwen, dij wie baauwen deden. Aan dij gebaauwen vil nait zo hail veul te ontwaarpen, techniek was haaileg. Mor ik kon toch ien goud overleg hier en doar wel wat aanpazen, zodat t nog wat leek. Dat mos hail omzichtig gebeuren, want ingenieurs waren boas bie EGD.

Ik heb dou veur dat noambred n aantal veurstelschetsen moakt. t Mos nait te beknepen, nait te piemelg worden. Nait gewoon bred aan muur of n deursnee holten noambred op poalen. n Rojoal geboar, doar dochten ze aan. En t mog ook wel wat kosten.

Oet n aantal schetsen koos directie oetaindelk veur n ontwaarp, dij ik doarnoa haildaal oetaikend heb. n Betonnen funderenstrook ien grond en doarop n boazement van lichtgrieze betonstainen, opmetseld tot n dikke meter boven grond, anderhaalf stains dik. Doar weer op verankerd n raster van dunne roustvrijstoalen buizen. n Soort grof netwaark mit moazen van ongeveer dareg centimeter.

Tegen dat netwaark aan, mit dudelke blaauwe letters en ien neonverlichten, t logo en de tekst: 'EGD Energiebedrijf voor Groningen en Drenthe'. t Wer zo'n drij meter hoog en n dikke tien meter laank. Mooie moderne letters zunder schreef en ofrond. Benoam bie duustern zol dat n fantastisch gezicht wezen. Echt van dij tied. t Zol nou ienmiddels alweer olderwets west hebben. Ales verjoard ja aal radder en haildhaal bie zo'n energiebedrief.

Zol ... west hebben, ienderdoad, want t ontwaarp is nooit oetvoerd. Ienains kwam der noamelk morzo n kunstenoar boven drieven bie EGD, n reloatsie van ain van directeuren. Dij mos wat doun aan de haardglazen schoefdeuren van entree van t hoofdkantoor. Doar waren wat ongelukjes mit gebeurd.

Iengangspertij beston oet n tochtsluus van twij glazen wanden achter nkander. Dij elementen waren elk weer opdaild ien vaaier stoande glazen penailen. Binnenste twij waren deuren, dij

automatisch open en dicht schoven. Boetenste twij waren vaaste penailen. Paardie bezuikers haren nait ien de goaten dat boetenste penailen nait open en dicht gingen en haren maal heur kop stöt. Weer aandern zâgen haildaal gain deuren.

Dij kunstenaar was dus de bekende Abe Kuipers oet Stad. Kuipers wer ien 1918 geboren ien Rödderdam, mor verhoesde aal gaauw noar Stad. Noa HBS volgde hai van 1937-1940 de oplaaiding aan kunstakademie aan Petrus Driessenstroat, vlak bie Korreweg.

Eerst is e bezig mit fienschildern, noa oorlog komt e bie t expressionisme van 'De Ploeg' oet en hai moakt haile kleurrieke schilderijen van onderwaarpen op t Hogeland. Dörpkas as Onderdaam, Stivvert en Ainrom, doar e op zien Solex hîn sniddert. Ien sesteger en zeuven-teger joaren experimenteert hai mit nije technieken ien popart, zoas foto-ets, zeefdruk en collage, en moakt e grode objecten van kunststof en metaal.

Mor hai moakt ook noam as groafisch vörmgever en ontwaarpt geregeld catalogi veur t Grunneger Museum en brochures veur oetgeverij Wolters-Noordhoff en gemeente Grunnen. Van 1962-1981 is e docent aan kunstakademie ien Enschede. In 1981 krigt Kuipers de H.N. Werkmanpries veur zien haile waark. Hai leeft nog en is nog aalweg mit vrije kunst aan loop.

Dizze Abe Kuipers bedocht iendertied veur dij glazen iengangspertij n opdruk van apmoal stoppen. Aigelk mout ik zeggen: smeltzekeringen, ien EGD-jargon van dij tied. Ien n moderne meterkaast zitten gain stoppen meer mor gewoon schoakeloars. Ienstalloatsie-automaten, aansloten op n oardlekschoakeloar. Mor dou waren t nog olderwetse porcelainen stoppen en Kuipers plakte dus ofbeeldens van staark oetvergrode, widge stoppen op dij glazen penailen, zodoaneg dat ze beder opvillen.

Wat loader heurde ik ziedelings dat Kuipers hom ook mit t noambred bemuien ging. Dat ging haildaal boeten mie om en dat von ik nait netjes van directie. Mor goud, zo kin t goan. Ik was dou ook nog mor n lege onderknuppel, dus ja...

Ik kreeg wel n maal veurgevuil over wat dat noambred wel ais worden kon, as ik zaag wat Kuipers op dij glazen deuren plakt haar. Want ik von stoppen nait slim origineel. En joawel heur, t wer n reuzen stopcontact, eh... wandcontactdeus. Net wat ik docht haar.

En nog wel zo'n olderwets, veuroorlogs rond opbaauwmodel. Mit twij goaten der ien as ogen, dij joe dommeg en kienderlek aankeken. Ales ien roustvrijstoal en monteerd op n penail van wel drij meter hoog en n meter braid. En haile lutje, blaauw verlichte letterkes der ien freesd: égedé, mit overmoatse schuunze streepkes op de e's. Konden der van snelweg òf niks van lezen. Ik von t gain kiek geliek.

Jalousie de métier? Ofgunst? Pikantegheid ien goud Grunnegers? Mwoh... Ik vuilde mie ienderdoad wel wat franterg ien hoed, want ik haar haildaal niks van directie heurd over dizze draai. Joa, loader, bie noavroag van mien boas. Ze haren toch mor kozen veur n kunstenaar, zai wollen laiver wat apaarts, wat artistieks... O ja, en nog bedankt veur aal dat taikenwaark van mie.

Mien ontwaarp was dus nait artistiek genug. Dat zel ook wel, ik ben ook ja gain kunstenaar en zo'n opdracht haar ik ook nait kregen. Ik haar daarom juist ook hail wat aans van dizze bekende kunstenaar verwacht. Ain of aander technieze nijegheid mit kleurd laserlicht, n fremd fertuut, abstract, modern. Of wat mit apaarde letters en teksten, hai was ook ja groafisch ontwaarper. Doar haar ik den wel vree mit hebben kind.

Mor nee, t wer n olderwets stopcontact. Dat vil mie hail bot òf. Ik von dit slim veur de hand liggend veur n noambred van n elektriciteitsbedrief. Nee, van dizze kunstenaar Kuipers haar ik toch wel wat meer verwacht.

Of zol t hom apmoal deur directie ienstuupt wezen? 'Wel betoalt, dij bepoalt', wordt ter ja wel zegd. Ik ben der nooit achter kommen. t Ding is traauwens al laank weer vot, ales veraandert ja ook aingonail bie dat energiebedrief. t Leste nijs is dat Essent haildaal vot wil oet Stad.

Hm..., 'stoppen', toch wel n mooie woordspeulen bie dij glazen deuren, bedenk ik nou.

Groninger verhalen online

De eerder verschenen Groninger verhalen van Bé Kuipers staan 'los' online via:

 www.contactblad.info/groningerverhalen.html
